

Τα έργα του **Μανόλη Γιανναδάκη** που παρουσιάζονται σ' αυτή την έκθεση είναι μια ενότητα, που ανήκει σε ένα ευρύτερο σύνολο έργου. Θα λέγαμε ότι το ενδιαφέρον του επικεντρώνεται στην εικαστική διαχείριση του χώρου της "μνήμης και του χρόνου".

Είναι ως επί το πλείστον έργα μικρής κλίμακας (12x15 εκ.) αλλά και μεσαίας (70x100) είναι δουλεμένα σε πλάκες τσίγκου ή χαλκού σχεδόν μ' όλες τις τεχνικές της οξυγραφίας (γραμμές, ακουατίνα, τεχνική του μαλακού βερνικιού ή της ζάχαρης) συνδυάζοντας τυπώματα από επιπεδοτυπίες και φωτοχαράξεις πάνω σε φωτοπολυμερικούς τσίγκους.

Στην υλοποίηση αυτών των έργων χρησιμοποίησε, τόσο το σχέδιο όσο και το χρώμα στην πράξη της εκτύπωσης.

Οι διαφορετικές τεχνικές διεργασίες καθώς και οι αναμίξεις πολλών μελανωμένων με διαφορετικά χρώματα, πλακών στο ίδιο έργο οδηγούν το αποτέλεσμα και το βλέμμα σε μια πολυσύνθετη εικόνα αναδεικνύοντας ένα ατελείωτο παιχνίδι γραφισμού και τονικότητας υπερτονίζοντας τα χαρακτηριστικά της μορφοπλαστικής διαδικασίας τόσο στην χάραξη του σχεδίου των έργων όσο και στην μορφή του τρόπου της εκτύπωσης.

Η μνήμη, αποτυπώνεται στο σχέδιο των ριζών, κορμών, κλαδιών και φύλλων των δένδρων. Όπου τα στοιχεία αυτών αναμιγνύονται με τεχνολογικά μοτίβα τα οποία συμπράττουν επιπλέον σ' αυτή τη μετάλλαξη (π.χ. φυλλώματα που μετατρέπονται σχεδιαστικά σε ένα σύμπλεγμα καλωδίων).

Ο χρόνος αποδίδεται συμβολικά και προσδιορίζεται οπτικά, από την έννοια της μορφής της κλειψύδρας.

Όπως και η μνήμη διατηρεί με ζωντάνια την ίδια την ζωή. Έτσι και ένα δέντρο συμβολίζει την ανάπτυξη της ζωής και με την τοποθέτηση στο κέντρο της σύνθεσης, την έννοια του άξονα του σύμπαντος.

Καταδεικνύει τη σχέση της γης με τον ουρανό και αυτή η κατακόρυφη ανάπτυξη συμβολίζει επιπλέον την πάλη του κοσμικού δένδρου με τον εναέριο ουράνιο χώρο.

Δέντρα ταυτίζονται πολλές φορές με κλειψύδρες στην ίδια εικόνα ως επιφάνειες μνήμης η μία πάνω και μέσα στην άλλη ως αέναη κίνηση υπογραμμίζοντας στο τέλος αυτό που είπε ο Ντάντε, "το δέντρο ζει από τα φυλλώματα του ως να παρουσιάζονται τα φυλλώματα ως ρίζες και οι ρίζες ως φυλλώματα".

Η ζωή τη νύχτα είναι η θεματική του **Γιώργου Κατσάγγελου**. Φωτογραφίες που έγιναν είτε στον ιδιωτικό, είτε στο δημόσιο χώρο αποκαλύπτουν ζωές και καταστάσεις που ο φωτογράφος αναζήτησε στα ταξίδια του τα τρία τελευταία χρόνια. Ένα φωτισμένο παράθυρο στην Αβάνα, μια γεωργιανή προσφυγοπούλα στη Κωνσταντινούπολη, μια πωλήτρια στο Έρεβαν είναι μερικά από τα θέματά του. Στιγμές που υπήρξαν για να μας θυμίζουν αφενός την πολυπλοκότητα της ύπαρξης και τη διαφορετικότητά μας και αφετέρου τα πράγματα εκείνα που μοιραζόμαστε σε ένα πλανήτη, τον οποίο δε γνωρίζουμε επαρκώς παρά την αντίθετη εντύπωσή μας. Οι φωτογραφίες ακολουθούν το φως με φόντο το σκοτάδι, ενώ δηλώνουν τη διάθεση του φωτογράφου να ξεδιπλώσει αυτό που η νύχτα αποκαλύπτει. Η νύχτα απελευθερώνει, παρέχει άσυλο και νομιμοποιεί πράξεις και ανθρώπους που βρέθηκαν σε καταστάσεις συνήθως χωρίς δική τους επιλογή και ίσως υπαιτιότητα. Οι φωτογραφίες έχουν έντονο κοινωνικό προσανατολισμό με τη ματιά του Κατσάγγελου να αγγίζει με συμπάθεια τα θέματά του.

Σχετικά με τη δουλειά του Γιώργου Κατσάγγελου η ιστορικός τέχνης Νίκη Λοιζίδη γράφει :

Με αφορμή μια θαυμάσια φωτογραφία που αποδίδει μια μεγαλόσωμη γυναίκα να κρατά στα χέρια της αυτοσχέδια κρόταλα - ενώ γύρω της σχηματίζεται ένας χορός από ομόφυλες της κάθε ηλικίας - θα έλεγα ότι η τέχνη του Γιώργου Κατσάγγελου κατακτά τελικά, κι αυτή η ίδια, ένα - χαρακτήρα αποτροπαϊκό. Αποκαλύπτει, όχι για να εξωραΐσει ή για να κατακρίνει, αλλά για να εξορκίσει. Πίσω από τις εικόνες αυτού του άριστα διευθετημένου εγκλεισμού υπάρχει μια απίστευτη βούληση για ζωή. Δεν ξέρω αν ο Γιώργος Κατσάγγελος είναι ένας καλλιτέχνης ουμανιστής - όπως συχνά έχουν γράψει ομότεχοί του, διευθυντές Μουσείων ή κριτικοί - και ομολογώ ότι το στοιχείο αυτό κι αν πράγματι υπάρχει στο έργο του, λίγο με ενδιαφέρει. Για μένα, η μεγαλύτερη αρετή αυτού του καλλιτέχνη που χωρίς δισταγμό θα τον χαρακτήριζα «ορκισμένο εχθρό» του στιγμιότυπου και της διάστασης του εφήμερου, είναι ότι καλλιιεργεί συστηματικά μια στρατηγική αθόρυβης πλην όμως σαφούς ανατροπής των κοινωνικών μας προκαταλήψεων: δεν είναι εύκολο να ταξιδέψεις το βλέμμα ενός θεατή - παρατηρητή σε ένα φτωχό ψιλικατζίδικο της Αβάνας ή σε μια τρώγλη του Σουλουκουλέ της Κωνσταντινούπολης χωρίς αυτός να νιώσει ούτε στιγμή οίκτο ή ντροπή, για τους πράγματι υπέροχους ενοίκους του.

Τα έργα που παρουσιάζει ο **Γιώργος Τσακίρης** στην έκθεση αυτή είναι σχέδια ως μικρές παρενθέσεις, ως ανείπωτες ιστορίες στο έργο του. Σχέδια μικρών και μεγάλων διαστάσεων (70X100). Και ετούτη η εργασία του είναι παράδοξη κατά τούτο, ότι ξεκινώντας από ανατρεπτικές θέσεις ως προς το καλλιτεχνικό ιστορικό συμβάν κατόρθωσαν να το καθιερώσουν ως την δημιουργία ενός διαφορετικού στυλ, ενός ύφους που αναγνωρίζεται στην τοπικότητα του και ταυτόχρονα στη συμμετοχή του στην ενότητα μιας προσωπικότητας. Είναι εργασίες οι οποίες ξεκινούν μέσα από μια χειρονομιακή γραφή, το έργο εξελίσσεται κατά την ελεύθερη αυτή χειρονομία, απελευθερωμένη από καθώς πρέπει τεχνικές, η ταχύτητα, το τυχαίο, η τυφλή γραφή στο χαρτί γίνονται η εικαστική – ζωγραφική πράξη.

Στο όνομα της ελευθερίας του ο άνθρωπος αφαιρεί από τον εξωτερικό κόσμο τον εξαιρετικά ξένο χαρακτήρα του για να χαρεί τα πράγματα, μόνο και μόνο επειδή βρίσκει σ' αυτά μια εξωτερική μορφή της δικής του πραγματικότητας. Αυτή η κατευθυντήρια γραμμή συνοψίζει την ουσία της στάσης των καλλιτεχνών απέναντι στον κόσμο. Έτσι αποσαφηνίζονται οι περιπέτειες και τα πάθη της φόρμας και καθίσταται κατανοητή η αγωνία στο ταξίδι της καλλιτεχνικής αναζήτησης.

Οργανικό και ανόργανο, μόχθος των σωμάτων και του πνεύματος σχέδια και γραμμές, αμετακίνητα και ευτελή υλικά της ανθρώπινης παρουσίας, εργαλεία και καρποί, ζωή και τέχνη, άνθρωπος και κόσμος έρχονται στο προσκήνιο.

Η διεύρυνση των ορίων τους, η αναζήτηση του πολύτιμου τρόπου τους παραμένουν το ζητούμενο της τέχνης.

Παρόλο που σπούδασε και έζησε στο καλλιτεχνικό περιβάλλον της Φλωρεντίας, δεν ξέχασε, ούτε αγνόησε τις ρίζες του, την αγροτική καταγωγή του, γιατί αυτή εξέθρεψε το σεβασμό ή μάλλον το δέος του προς τη φύση και την οργή του για την κακοποίηση της. Στα στοιχεία αυτά εδράζεται η τόλμη του να απεικονίσει και στα σχέδια του τον εκμαυλισμό των αξιών που προκαλεί η ολοένα και ασφυκτικότερη αστικοποίηση και να καταδεικνύει τις επιπτώσεις ενός πολιτισμού – “πηγή δυστυχίας”. Οι χειρονομίες στο σχέδιο δεν είναι επαναλαμβανόμενες ούτε στο χρόνο ούτε στο χώρο. Η αξία τους βρίσκεται στην άμεση εκδήλωσή τους.